

Den 3. juni

2025

Rapport om affaldssortering i Indre By og opsamling på spørgeskema og beboermøde

Indledning

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn har i mere end 10 år arbejdet med at understøtte borgernes muligheder for at sortere og komme af med deres affald, alt sammen i takt med, at Københavns Kommune har udrullet flere beholdere til øget sortering og genanvendelse. Vi har i samme periode understøttet kommunens forsøg med sortering i det offentlige rum og involveret de lokale borgere, Indre By Lokaludvalg og deres medlemmer, i dette arbejde. Men hvordan går det med affaldshåndtering og sortering i området, især for beboere med små gårde, begrænset plads og få beholdere i Indre By?

Baggrund og motivation

Miljøgruppe, under Indre By Lokaludvalg, er på møde den 5. maj kommet med input til to spor om affaldssortering som uddybes nærmere senere i rapporten:

- Genbrugsstationer i byrummet og affaldssortering i baggårde
- Hvordan den enkelte beboer oplever affaldssorteringen

Problemet omfatter manglende nærgenbrugsstationer, hvor Indre By i dag ifølge planen mangler en genbrugsstation, og det er usikkert, hvornår denne kan etableres. Miljøpunkt har foreslået, at den kan ligge under Langebro.

Det handler ifølge medlemmer i miljøgruppen om den manglende koordinering mellem antal spande i de små gårde og de sektioner, der sættes op i de nye sorteringspunkter i gaderummet, som ikke understøtter fravalg af containere i gårdene. Dvs. affaldssorteringen i hjemmene og nærområdet er en udfordring, da nogle ikke har adgang til/kender til de rigtige fraktioner af affald i nær afstand af hjemmet og andre beboere slet ikke sorterer.

Supplerende forslag og anbefalinger fra miljøgruppen følger her:

- Kontakt med beboere skal tages gade for gade. Man kan sætte opslag på portene. Kommunen har startet en ny afdeling, og arbejdet foregår slæbende.
- Man kan også sætte alle fraktioner for enden af hver gade, så der er ingen spande i gårdene.
- Vi mangler incitament, da vi i dag kun betaler for restaffald, ikke for de andre sektioner. Denne information bør nok videreformidles til de enkelte beboere, der kan spare fællesudgifter.
- Bent foreslog et møde med kommunen – efter at Miljøpunkt har lavet projektet færdigt.
Miljøpunkt håber at have rapporten om projektet klar til juni.
Marianne forsøger at få møde med borgmesteren den 17. juni – tentativt.

- Det er vigtigt at høre borgernes mening og finde gode løsninger. Bl.a. virker Giv-et-praj ikke godt på alle områder. Burde kunne bruges med affaldsproblemer, men der skal komme en respons ud af det.

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn har undersøgt og spurgt borgerne på basis af status over den nuværende kapacitet. Vi har samtidig spurgt kommunen om kapacitet og prognoser for den forventede affaldsproduktion samt efterspurgt status for lokaliteter og etablering af nærgenbrugsstationer i Indre by. Vi afventer svar fra begge områder.

Miljøpunktet udarbejdede og udsendte spørgeskemaer, samt delte inviteret til et beboermøde i Indre By om affaldssortering og genbrug i begyndelsen af maj. Det gjorde vi dels ved opsætning af plakater, via nyhedsbrev, mail til lokaludvalg, beboerforeninger kulturhuse, Facebook mm.

Af tidligere tiltag for at skabe plads til affaldssortering kan vi i øvrigt nævne:

- Projekt om muligheder for at sortere i baggårde i de små gårde i Indre By
- Forsøg med affaldssortering i det offentlige rum, Kultorvet og Kartoffelrækkerne 2017
- Affaldssortering i hjemmet 2017
- Udbredelse af flere affaldsfraktioner til genanvendelse i baggårde i affaldsplan 2024
- Forsøg med skraldesortering i 3 forskelligfarvede skraldespande i Indre By, af mindre størrelse, sommer 2018
- Indsats om statusopgørelse af forbrug, varelevering og affaldsproduktion i 2022
- Indsats ift. opsætning af sorteringspunkter 2020-2021
- Indsats om mulige placeringer af flere nærgenbrugsstationer
- Etablering af midlertidig nærgenbrugsstation ved Charlotte Amundsens Plads
- Udvidet sortering, genanvendelse og genbrug på genbrugsstationer i byen
- Forsøg med minisorteringspunkter i Middelalderbyen

Af disse ovennævnte tiltag er en udrulning af sorteringspunkter en del af Ressource- og Affaldsplan 2024, og fortsat i gang og forventes ikke at dække det nødvendige kapacitetsbehov eller at blive afsluttet i indeværende planperioden. Dette skyldes vanskeligheder med at finde steder til nedgravede beholdere på 3 eller 5 M3.

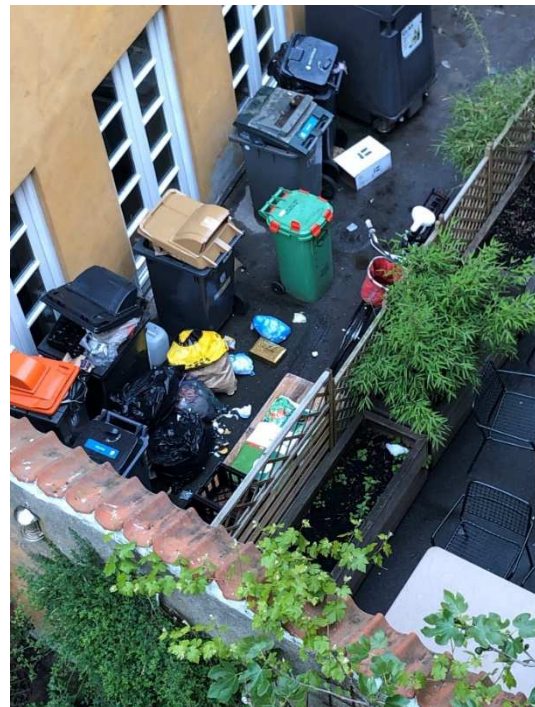
Med det fortsatte behov for sortering, genanvendelse og genbrug, og vores forbrug i det hele taget, er netop muligheden for at borgerne kan sortere deres affald tæt på deres bolig og i tilstrækkelige fraktioner en nødvendighed hvis genanvendelse og genbrug skal fungere.

På den baggrund har vi valgt at spørge beboere i Indre By, hvordan de oplever muligheder og udfordringer for sortering i 2025 efter 10 år med forsøg og nye løsninger. Forud mødet blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelsen blandt beboere i området – med 65 besvarelser (62 fra Indre By, fra udspecificeret bydel*). I rapporten har vi samlet hovedtendenserne, men har også prioriteret at få alle stemmer hørt, også mindretalsperspektiver og løsninger foreslået af enkeltpersoner. Det har vi gjort, fordi vi gerne repræsentere alle perspektiver, som beboerne i Indre By viderebringer. En vis svarskævhed i resultaterne var klart forventet, da deltagerne i både spørgeskemaet og særligt på beboermødet, formodeligt er mere engageret og velvidende om affaldssortering. Dette påvirker bl.a. hvor tilfredse deltagerne er med deres muligheder for at sortere korrekt, håb for fremtiden og hvilken information de efterspørger (eller ikke efterspørger).

Vi anerkender også at visse holdninger kan være uens eller endda modsige hinanden – hvilket dog ikke gør dem mindre valide. Selvom der er mange fælles problematikker i bydelen, bør det samtidig anerkendes, at affaldssortering og tilhørende praksisser kan variere på tværs af ejendomme - både de sociale og strukturelle. Dette er for eksempel gældende for problemstillinger i forbindelse med skraldebiler, holdning til underjordiske containere, muligheder for samarbejde på tværs af gårdrum, afstand til sorteringspunkter m.m. Det kan også skyldes mangel på viden, som ikke bør ignoreres, men derimod bør kommunikeres tydeligt til borgere.

Formålet var at indsamle hverdagsbaseret viden, hvordan hidtidige indsatser for at løse kendte udfordringer er blevet modtaget, og at samskabe idéer til lokale løsninger og fremtidige initiativer.

Data fra både beboermøde og spørgeskemaer præsenteres i det følgende:

Figur 1: Eksempel på gård i Indre By, med overfyldte af containere og mangel på muligheden for at sortere i alle fraktioner

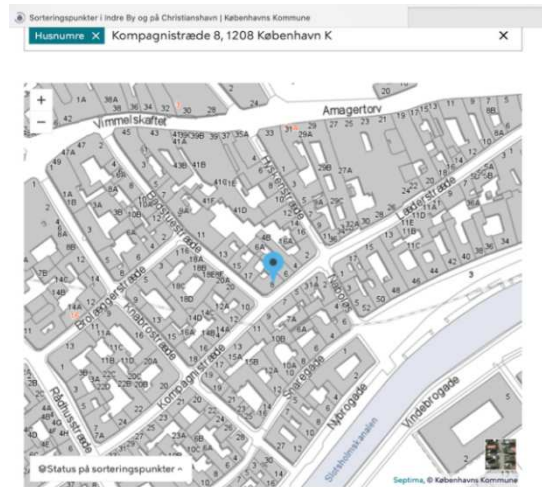
–
for
3

vil

Beboernes udfordringer

- Mangel på plads i gårdene.
- Ikke mulighed for at sortere i alle fraktioner – selv med tilføjelse af sorteringspunkterne (containere på gadeplan).
- Sorteringspunkterne er for langt væk.
- Mange beboere ved ikke, hvor de nærmeste sorteringspunkter er og hvilke affaldsfraktioner de har adgang til på gadeplan.
- Overfyldning og rod i containerne.
- Kommunen besvarer ikke deres forespørgsler. En beboer nævner specifikt en oplevelse om storskrald, der ikke bliver afhentet, og efterladelse i månedsvis trods kontakt til kommunen.
- For langt at gå og cykle til nærgenbrugsstationer hvis man ikke har bil eller har mange ting.
- Oplevelser at Airbnb gæster i nabolaget ikke sorterer overhovedet.

Figur 2: Et screenshot fra en beboer i Middelalderbyen, som ikke har nogle sorteringspunkter i nærheden

Forhold til erhverv i ejendommen

- Erhverv bruger deres containere i gården – uden tilladelse.
- En beboer nævnte, at caféer og bagerier ikke sorterer i deres fælles gård og en anden, at affald fra erhverv blandet med beboernes, selvom det ikke er tilladt.
- Der efterlyses bedre kontrol og evt. sanktionsmuligheder over for virksomheder, der ikke lever op til sorteringskrav.
- En beboer tilkendegav at implementeringen af planen for sorteringspunkter i Indre By bør afvente en løsning på de problemer, som afhentning af erhvervsaffald giver beboerne i bydelen, samt en justering af lovgivningen for afhentning af erhvervsaffald.
- Derudover nævnte en beboer, at han og hans naboer i Middelalderbyen, har en kæmpe udfordring med de mange restauranter, som producerer rigtig meget affald. Deres beholdere fylder i deres små gårde, hvilket forhindrer et hyggeligt gårdmiljø.
- Afhentningen af restauranternes affald sker på alle tider af døgnet, hvilket er støjende og det slider på ejendommen og nattesøvnen.

Beboernes behov og idéer til informationsmateriale

- En stor del af beboerne, både deltagere i mødet og respondenter fra spørgeskemaet, nævner, at de bruger Københavns Kommunes hjemmeside til at finde information om affaldssortering.
- De samme mennesker gav udtryk, for at de ikke ønskede yderligere informationsmateriale (såsom foldere og pjecer) om, hvordan man sorterer i de forskellige containere.
 - Der er dog stadig generelle usikkerheder såsom, hvor meget eller hvor lidt mad-emballage bør vaskes inden sortering.
- To deltagere til mødet gav udtryk for, at deres naboer (i deres fælles bygning) ikke læser information fra kommune og andre offentlige instanser, men at den interne information i ejendommen bliver læst.
- Et tydeligt behov, som efter vores vurdering nemt at løse, er mangel på information om, hvor sorteringspunkter/containere på gadeplan kan findes i deres nærområde. Mange kendte ikke til KK's kort over sorteringspunkter, og efterspurgt et fysisk kort.
- På selve mødet blev der efterspurgt information om, hvordan og hvor selve affaldet gik igennem og hvordan det potentielt blev genanvendt, både fordi de selv var nysgerrige og fordi de gerne vil motivere deres naboer.
 - Der foreslås her korte videoer om processen og/eller illustrationer over kredsløb fra hver fraktion, fra opsamling fra skraldebiler, transport, eftersortering, proces på anlæg og endelig genanvendelse.

er

Figur 3: Miljøpunktets plakater om beboermødet

Beboernes ønsker til generelle forbedringer

- Generelt mener beboerne, at alle skal have nem adgang til at sortere i alle fraktioner, på en måde der tager højde for bydelens rum og indretning.
- Beboerne var generelt positivt stemt for de nye affaldscontainere på gadeplan, men oplevede, at der var for langt til dem og for få fraktioner at sortere i.
- Beboerne synes, der burde prioriteres andre fraktioner end madaffald på gadeplan. De mener ikke, at hverken dem selv eller deres naboer vil gå langt med en

skrøbelig og beskidt pose og vil hellere have mulighed for at sortere f.eks. metal i gaden, som er nemmere at gå på gaden med, og bliver genanvendt mere effektivt.

- Gerne flere nærgenbrugsstationer og sorteringspunkter i gaderne.
- Bedre opdeling og mærkning af containere i fællesgårde.
- Bedre og hyppigere tømning af containere.
- Bedre adgang til genbrugspladser uden bil.
- Klare regler og fælles ordninger for storskrald.
- Tydelig afmærkning for korrekt affaldssortering i gårdene.
- Der blev udtrykt forskellige holdning til underjordiske sorteringscontainere; én beboer ønske flere pga. pladsmangel, mens en anden udtrykte, at der ikke bør installeres underjordiske affaldsløsninger i Middelalderbyen, da disse kræver særlige renovationsbiler med kran eller sug.
- Der var flere kommentarer i spørgeskemaet om frustrationer over mangel på mere avancerede tekniske løsninger som i Norge og Holland (begrænset sortering i hjemmet og lokalt, og i stedet en central sortering og færre containere, for eksempel via central robotsortering).

Beboernes forslag til løsninger til bedre affaldssortering

- Der blev foreslået en løsning om fælles sorteringspunkter på tværs af nabogårde, evt. på en prøveperiode på et til to år.
- En gruppe foreslog også en "ambassadørfunktion" for én i ejendommen eller det tætteste nærområde, der kan være tovholder på affaldsspørgsmål.
- Styrket (direkte) genbrugsindsats og affaldsminimering, for eksempel i samarbejde med lokale erhverv/butikker.
- Observation af om storskrald bliver afhentet i nærområdet.
- Offentligt alternativ (evt. på gadeplan) til sortering, hvis det er nødvendigt at gå igennem bygningen for at sortere.
- Flere muligheder for viden om eget miljø + love og regler.
- Muligheder for bytte eller direkte genbrug af bøger og småt på biblioteker.
- Ny beholderkonstruktion, som er højere og smallere og tømmes hurtigere.
- Støjsvage skraldebiler.
- Kommunen og andre affaldsansvarlige kan kontaktes 7-18 alle dage og vejlede og guide om affaldssortering, orden, oprydning m.m.
- Bedre samarbejde mellem naboer om direkte genbrug.

Opsamling og næste skridt

Beboermødet og undersøgelsen viser, at der er både engagement og frustration blandt borgere i Indre By, når det gælder affaldssortering og genbrug. Mange gør en signifikant indsats, men føler ikke, at systemet understøtter dem godt nok. Der er stor vilje til fælles

løsninger, både internt i ejendomme og på tværs af gårde og naboer, men det kræver bedre koordinering, information og støtte fra kommunen. Mange usikkerheder, udfordringer og forslag til løsninger, der blev udtrykt, peger også på, at beboere mangler klarhed om, hvordan og hvorfor affaldssorteringen foregår, hvorfor visse politiske og logistiske beslutninger er taget, og hvilke fremtidige løsninger, der er gennemførlige.

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn vil gerne følge op med konkrete forslag til samarbejde og dialog med både lokaludvalg, miljøgruppe, kommune, beboerforeninger og andre lokale samarbejdspartnere. Vi håber at denne opsamling kan danne afsæt for en bedre forståelse for beboernes udfordringer og muligheder for nye løsninger i praksis.

Anbefalinger

Det er vigtigt at understrege, at indsatser inden for affaldsområdet ikke er tilstrækkelige, hvis de kun består af enkelte borgermøder, spørgeskemaer m.m. Borgerinvolvering bør være en aktiv og integreret del af hele processen. Fortsat borgerinvolvering er nødvendig - især før implementering af endelige indsatser og strukturelle ændringer.

Hvad kan vi gøre lokalt – allerede nu?

1. Synliggør hvor sorteringspunkterne befinder sig – evt. via et fysisk kort i gården, kælder eller opgang.
2. Udvikl fælles informationsmateriale.
 - a. Forud for mødet, på baggrund af data fra spørgeskemaet, har vi udviklet en "malervifte" med information vi har vurderet, er efterspurgt (se bilag).
3. Skabe flere lokale affaldsfællesskaber om affald og genbrug.
4. Gør storskrald og direkte genbrug mere tilgængeligt for alle.
5. Samarbejde med erhvervsliv og foreninger i lokalområdet og at optimere sortering, som virker, når der også skal være plads til beboernes affald og livet i gården i øvrigt.
6. Synlighed om, hvad der sker med affaldet, at det nytter noget.
7. Mere synlighed og gennemsigtighed om kommunens strategi om kildesortering fremfor central-/eftersortering, om de logistiske, økonomiske og politiske valg, for eksempel via åbne foredrag. Foreløbigt henviser vi til vores egen informationssøgning om typiske spørgsmål og spar om emnet (se bilag).

Hvad kræver større strukturelle tiltag?

1. Bedre placering og udvalg af affaldsfraktioner på gadeplan.
2. Øget gennemsigtighed i affaldssystemet, hvad er der sket og hvad kommer der til at ske videre frem, og information gennem de lokale kanaler, ikke på hjemmeside mv.
3. Bedre tilsyn og støtte til ejendomme, inklusiv bedre kontrol med erhverv.

4. Styrk borgerinvolvering i affaldsplanlægningen.
5. At der på baggrund af resultater af undersøgelser, borgerinvolvering og ovenstående anbefalinger for at fremme bedre affaldssortering i Indre By, holdes et møde mellem miljøgruppe, forvaltning og borgmester for Teknik og Miljø den 17. juni 2025 hos miljøpunktet.

*Selvom spørgeskemaet var henvendt specifikt til beboere i Indre By og reklameret for via kanaler specifikt til disse, valgte vi at holde det åbent for andre deltagere, som kunne komme med evt. andre bemærkninger. De sidste 3 beboere boede også i København i en uspecificeret bydel. Disse svar fulgte generelt de samme tendenser som andre beboere – dvs. udfordringer med at sortere i alle fraktioner, ønsker om bedre sorteringsmuligheder, og ønsker om bedre samarbejde i lokalområdet.

Bilag

A: Resultater fra spørgeskema

Spm. 1: Hvordan oplever du dine muligheder for at sortere affald i 8-10 fraktioner i dit køkken/din bolig? På en skala fra 1-5, hvor 5 er det bedste, og 1 er det værste.

Svar: Gennemsnitlig bedømmelse på 3,18

Spm. 2: Hvordan oplever du muligheder for at sortere affald i din ejendoms kælder eller gård? På en skala fra 1-5, hvor 5 er bedst, og 1 er værst.

Svar: Gennemsnitlig bedømmelse på 3,58

Spm. 3: Hvordan oplever du muligheder for at sortere affald i dit nærområde? På en skala fra 1-5, hvor 5 er bedst, og 1 er værst.

Svar: Gennemsnitlig bedømmelse på 3,01

Spm. 4: Oplever du udfordringer med at sortere affald i dit nærområde? Vælg gerne flere.

Nej: 20%

Ja – få muligheder at sortere: 17,9%

Ja – uklart om hvad der må komme i hvilke containere: 5,3%

Ja – for langt til de nærmeste containere: 14,7%

Ja – overfyldning/rod til de nærmeste containere: 22,1%

Andet (skriv): 20%

Citater: Udfordringer med affaldssortering

"200-400 m til sortering - hvad blev der af de sidste 4?"	"Problemer med at finde sted til glas"	"Containere i gården bliver hurtigt fyldt, især pap"
"Overfyldning ved glascontainer"	"Glas er for langt væk, og for meget pap selvom der er flere containere"	"Tekstilaffald er langt væk"
"Svært at sortere på gaden"	"Hvorfor sorterer man affald hvis det alligevel ender til forbrænding?"	"Forvirring om hvilke containere er til hvem"
"Problem med at åbne skabet til farligt affald"	"Madcontainer bliver ikke fyldt - fyldt til toppen!"	"Der henstilles storskrald på gaden, som står i månedsvis, selvom man har kontaktet kommunen"
"Tidsspild at sortere når maskiner kan gøre det billigere og bedre"	"Pladsproblemer - mange containere fylder meget"	"Genbrugsstationen er rodet og beskidt, der er kommet flere rotter"
"Mangler mælkekarton container mm."	"Støj fra skraldebiler om natten ved nærgenbrugsstation"	

Spm. 5: Opsøger du jævnligt information om affaldssortering i Københavns Kommune?
(Sæt gerne flere krydser)

Nej: 35,3%

Ja – på København Kommunes hjemmeside: 41%

Ja – på andre hjemmesider: 4,8%

Ja – fra venner, familie, eller bekendte: 10,8%

Ja – hos min vicevært: 4,8%

Ja – fra ejerforeningsrepræsentanter: 3,1%

Ja - hos ejeren af ejendommen, eller dennes repræsentant: 4,8%

Andet: 6%

Spm. 6: Kunne du godt tænke dig mere information om affaldssortering i Indre By? Hvis ja, på hvilke punkter?

Nej: Jeg har ikke behov for mere information: 16,9%

Ja – hvilket slags affald der skal i hvilke containere: 7,7%

Ja – hvor jeg finder de nærmeste sorteringspunkter, nær- og/eller genbrugsstationer: 20%

Ja – hvordan andre lokalt kan få mulighed for at bruge mit storskrald (møbler, cykler, legetøj osv.): 15,4%

Ja – hvad der sker med affaldet efter jeg har afleveret det i affaldscontaineren: 10,3%

Ja – hvad formålet er at sortere (for klima, biodiversitet, økonomi, el. andet)

Andet: 7,7%

Spm. 7: Har du andre ønsker og idéer til bedre affaldssorteringer og genbrug i København?

Nej: 48,4%

Ja: 51,6%

Hvis ja, skriv her:

Citater: Ønsker og idéer for fremtiden

"At man ikke må hente affald før 6.30"

"Flere sorteringspunkter eller affaldsstationer i gaderne"

"Flere nærgenbrugsstationer - der er ingen hos mig der kan overskue at komme af med de større ting"

"Storskralds-ordning"

"Caféer og bagerier i nærheden bør sortere affald"

"Flere containere i gaden"

"Central affaldssortering, så vores gårdmiljøer igen kan blive behagelige rekreative områder"

"Sanktioner til virksomheder som (i tilstrækkelig grad) ikke sorterer affald"

"At madaffaldet går til kompost hellere end biobrændsel"

"At det er nemmere at komme til genbrugspladser uden bil"

"Gør op med olie/plastik-baroners genbrugswashing, og afskaf sortering!!!"

"Mindre afstand til de underjordiske containere"

"Nemmere at finde ud af det med "indbo" og trævarer"

"Småt elektronik og metal ud af vores (små) gårde, ud på gaden. Metal evt. ved siden af glas. Flere fraktioner på gaden samlet 1 sted, så man ikke skal løbe rundt."

"Mindre biocontainere på gaden - de nuværende er ALT for store!"

B: Skitse til borgerrettet informationsmateriale – en "malervifte"

Visualiseringen her, som vi udarbejdede på baggrund af data fra spørgeskemaet, er ét muligt bud på, hvordan borgerrettet information om sortering og genanvendelse kan præsenteres lokalt og tilgængeligt.

C: Eksempel på tidligere indsats

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn, Brolæggeerstræde 14A, st., 1211 København K., mail Miljøpunkt@a21.dk, telefon 3393 2121

Figur 4: Affaldscontainere på gadeplan - forsøg sommer 2018

E: Orientering om Miljøpunktets om affaldssortering på møde med Lokaludvalget i Indre By 2023: <https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Indre%20By%20Lokaludvalg/m%C3%B8de-09022023/referat/punkt-13>

Vedhæftede bilag:

F: Tal om affaldsmængder i Københavns Kommune: 2021-2022 og 2022-2024.

G: Gennemgang og studieprojekt om affaldssortering 2022-2023.

H: Spørgsmål og svar om kildesortering og central sortering